

Andra delårsöversikten 2022 för tiden 1.1–31.8.2022

VD/11186/02.01.02.00/2022

RV/MR/PK/JT/KW

I enlighet med anvisningarna för verkställandet av budgeten får stadsstyrelsen och stadsfullmäktige rapporter om utfallet av budgetanslagen och de bindande målen tertialvis för januari–april, januari–augusti, samt för hela året i samband med bokslutet. Den andra delårsöversikten 2022 har utarbetats utgående från läget 31.8.2022.

Omvärldens utveckling

Coronapandemin bromsade klart befolkningstillväxten i Vanda. År 2019 ökade Vandas befolkning med 5 606 personer, medan ökningen var endast 1 975 år 2021. Under år 2022 har befolkningstillväxten inte ens kommit i närheten av samma nivå som före coronan, men tillväxten har ändå varit snabbare än under år 2021. Till och med augusti 2022 hade Vandas befolkning ökat med 1 993 personer under 2022. Anmärkningsvärt är dock att Vandas befolkning minskade från juli till augusti. Minskningen var nästan 300 personer.

Befolkningen i Vanda ökar i synnerhet på grund av nettoinvandringen. Till och med augusti 2022 var nettoinvandringen 1 679 personer. Samtidigt har den naturliga befolkningsökningen varit 480 personer. Nettomigrationen mellan kommunerna har ändå minskat invånarantalet i Vanda med 538 personer. Nettomigrationen mellan kommunerna har uppvisat ett utflyttningsöverskott efter att coronakrisen inleddes, men utflyttningsöverskottet har ändå minskat hela tiden. I augusti verkar det ändå ha ökat igen i förhållande till början av året.

Den snabbast växande staden i början av år 2022 har varit Esbo. Esbo är också utöver Uleåborg den enda stora staden, vars befolkning ökar på grund av både nettomigrationen mellan kommunerna, den naturliga befolkningsökningen och nettoinvandringen. Den stad som ökar näst mest är Helsingfors vars befolkningstillväxt i hög grad präglas av nettoinvandringen. Vanda är den fjärde snabbast växande staden. Tammerfors växer klart snabbare, särskilt tack vare nettomigrationen mellan kommunerna.

När coronapandemin bröt ut började arbetslösheten snabbt att öka. Efter att restriktionerna upphävdes förbättrades arbetslösheten hastigt och i synnerhet de som varit permitterade kallades i arbete. Den snabbaste återhämtningen av sysselsättningen har dock nu jämnat ut sig. Situationen har förbättrats avsevärt jämfört med för ett år sedan. När antalet arbetslösa i augusti 2021 var 17 443 hade antalet sjunkit till 13 648 arbetslösa till och med augusti 2022. Det är fortfarande långt till den nivå som rådde före coronapandemin. I augusti 2019 uppgick antalet arbetslösa 10 186.

Det som kan anses vara oroväckande i utvecklingen när det gäller arbetslösheten är den höga nivån på långtidsarbetslösheten. När coronakrisen började steg långtidsarbetslösheten snabbt och den började minska senare än den övriga arbetslösheten. Minskningen av långtidsarbetslösheten ser ut att ha blivit långsammare igen. I augusti 2022 fanns det 5 845 långtidsarbetslösa i Vanda, dvs. personer som varit arbetslösa i över ett år. Innan coronakrisen bröt ut var antalet långtidsarbetslösa cirka 2 400.

Också ungdomsarbetslösheten steg tydligt i och med coronakrisen. Detta var förutsägbart, eftersom coronarestriktionerna gällde i synnerhet servicebranscher där många unga arbetar. Ungdomsarbetslösheten har sjunkit, men den har ännu inte nått samma nivå som före coronapandemin.

I augusti 2022 fanns det 1 472 arbetslösa under 25 år i Vanda. Ungdomsarbetslösheten visar en tydlig säsongvariation, den stiger alltid till sommaren och sjunker på hösten.

Arbetslösheten har utvecklats på ungefär samma sätt i de sex största städerna. I alla de sex största städerna syns den snabba ökningen som orsakades av coronapandemin och minskningen som följde efter pandemin. I Tammerfors steg arbetslösheten under coronavåren och staden hade den högsta arbetslösheten av de sex största städerna, men den sjönk också snabbt. I Uleåborg började arbetslösheten öka från en lägre nivå, men har stannat på en högre nivå än i Tammerfors. I Vanda har sysselsättningen utvecklats positivt också i jämförelse med andra stora städer. Längre växlade den högsta arbetslöshetsgraden mellan Vanda och Åbo, men nu har arbetslösheten i Vanda minskat så att den också är högre i Uleåborg än i Vanda. I augusti 2022 var arbetslösheten lägst i Esbo, 8,5 procent och högst i Åbo, 12,1 procent. Arbetslöshetsprocenten i Vanda var 10,8 procent.

För närvarande är det svårt att förutse hur sysselsättningen kommer att utvecklas. Ekonomin kan hamna i en lågkonjunktur. Hittills har dock sysselsättningen utvecklats positivt och det finns fortfarande rikligt med lediga jobb.

I början av året beviljades klart färre bygglov i Vanda än under tidigare år. Fram till sommaren hade antalet bygglov dock stigit till samma nivå som tidigare år. Till och med augusti 2022 hade 1 766 bygglov beviljats i Vanda. Vid motsvarande tidpunkt året innan hade 1 806 bygglov beviljats. I Vanda har det i augusti 2022 påbörjats färre bostäder jämfört med samma tid året innan. Till och med augusti 2022 hade sammanlagt 1 451 bostäder börjat byggas i Vanda. Vid motsvarande tidpunkt året innan hade 1 829 bostäder börjat byggas i Vanda. Till och med augusti 2022 har antalet färdigställda bostäder varit mindre än vid motsvarande tidpunkt under de tre föregående åren. Till och med augusti 2022 har 1 520 bostäder färdigställts i Vanda. Fram till motsvarande tidpunkt år 2021 hade 1 885 bostäder blivit färdiga.

Prognostiseringen av ekonomin år 2022 försvårades efter att Ryssland 24.2.2022 inlett ett anfallskrig mot Ukraina. Innan kriget höll Finlands ekonomi på att återhämta sig snabbt från den nedgång som orsakades av coronapandemin.

Utgångspunkten för de ekonomiska prognoserna är att den ekonomiska tillväxten fortsätter men mattas av tydligt. I det rådande läget finns det tre osäkerhetsfaktorer i anslutning till den ekonomiska utvecklingen som alla hänger samman med varandra. Inflationen har ökat snabbt i Finland och EU. Bakom inflationen ligger många störningar i anslutning till utbudet, av vilka en del uppstod redan på grund av coronakrisen. Det ryska anfallskriget utvidgade problemen. Det viktigaste av dessa är energipriset, då tillgången på fossila bränslen (gas, olja och stenkol) från Ryssland har störts. Detta hotar Europa, inklusive Finland, med energikris under den kommande vintern. Inflationen har tvingat Europeiska centralbanken att inleda historiskt snabba räntehöjningar. Detta har skapat ett hot om stagflation, eftersom man har börjat höja räntorna trots att Europa hotas av recession.

Coronapandemin inverkade starkt på arbetsplatsutvecklingen i Vanda år 2020, då effekterna av pandemin hade kraftiga verkningar på bl.a. flygtrafiken och de funktioner som har anknytning till den. Återhämtningen från effekterna av pandemin pågår fortfarande. På grund av de sanktioner som orsakas av kriget i Ukraina kan de finländska flygbolagen tillsvidare inte flyga till Asien via Rysslands luftrum, vilket försvagar bland annat Finnairs återhämtning från pandemins verkningar.

Utvecklingen av skattefinansieringen

Under januari–augusti 2022 har staden fått skatteinkomster på sammanlagt 816,4 milj. euro (2021: 778,4 milj. euro), varav 665,3 milj. euro i kommunalskatt (2021: 650,8 milj. euro), samfundsskatt 98,7 milj. euro (2021: 87,3 milj. euro) och fastighetsskatt 52,5 milj. euro (2021: 40,4 miljoner euro).

I hela landet har kommunerna i januari–augusti redovisat 3,2 procent mer i kommunalskatter jämfört med året innan, i Vanda var ökningen 2,2 procent. Staden har fått in sammanlagt 571,3 milj. euro i förskottsuppbörd av kommunalskatterna för skatteåret 2022, vilket är en tillväxt på 2,6 procent jämfört med året innan.

Kommunförbundet har uppdaterat sina ramar för den kommunspecifika beskattningen utgående från 2020 års beskattning som slutfördes i augusti, statistiken över hur de inkomster som är underställda förskottsinnehållning år 2021 utvecklats (förhandsuppgift), finansministeriets nyaste skatteprognoser och den prognosticerade befolkningsutvecklingen. Utifrån ramen beräknas omkring 14 milj. euro mindre inflyta i kommunalskatt i Vanda än det som uppskattats i budgeten. På prognosen som är lägre än budgeten inverkar större skatteåterbäringar än beräknat i fråga om beskattningen 2021 och de konsekvenser som det ryska anfallskriget har för det allmänna ekonomiska läget. Jämfört med året innan förutspås tillväxten uppgå till 5,8 procent. Den stora prognostiserade ökningen av skatteintäkterna förklaras av bl. a. att de skattejusteringar under tidigare år som sänkt inflödet av skatteinkomster för år 2021 har minskat samt att lönesumman för 2021–2022 har ökat. Beskattningen för år 2021 blir klar i oktober–november, en eventuell justering av utdelningen och hur den inverkar på storleken på november månads redovisning bekräftas när den slutgiltiga beskattningen är klar. I december torde man även justera kommungruppens och kommunernas andelar för år 2022.

I januari–augusti inflöt sammanlagt 98,7 milj. euro i samfundsskatt till staden, vilket är en ökning på 13,0 procent jämfört med året innan. I hela landet uppgick motsvarande ändring i kommunernas samfundsskatter till 8,8 procent jämfört med året innan. Tillväxten har varit stark trots att den tidsbegränsade höjningen på 10 procentenheter av kommungruppens utdelning som riktats till coronastöd 2020–2021 har slopats för år 2022. Vandas samfundsskatteinkomster förutspås överskrida budgeten med cirka 47 milj. euro utgående från Kommunförbundets skatteram. Vandas mycket positiva beräkning av samfundsskatteutfallet förklaras av de förbättrade debiteringskalkylerna för skatteåret 2021 samt skatteredovisningarna som är större än väntat i början av 2022.

Enligt Kommunförbundets ram skulle Vanda år 2022 få 108,3 milj. euro i redovisad fastighetsskatt, vilket överskrider budgetprognosen med cirka 6,3 milj. euro.

Skatteinkomsterna uppskattas totalt sett överskrida budgeten med omkring 39 milj. euro om den slutliga beskattningen motsvarar förhandsbeskedet som gavs i augusti 2022.

Enligt Kommunförbundets statsandelskalkyler får staden 167,7 milj. euro i statsandelar för basservice, 95,1 milj. euro i ersättning för skatteförluster som åsamkats genom ändringarna i beskattningsgrunderna och 23,9 milj. euro i finansiering för bildnings- och kulturväsendet enligt undervisnings- och kulturministeriets beslut år 2022. Undervisnings- och kulturministeriets slutliga beslut kommer i slutet av året. Utgående från prognosen uppgår statsandelarna till sammanlagt 286,7 milj. euro, vilket överskrider budgeten med 4,7 milj. euro.

Driftsekonomin

Under januari– augusti uppgick stadens, affärsverkens och fondernas verksamhetsintäkter till 327,8 milj. euro, verksamhetsutgifter till -1 205,0 milj. euro, medan verksamhetsbidraget var -877,2 milj. euro. Under januari–augusti har verksamhetsintäkterna förverkligats till 69 procent, verksamhetskostnaderna till 65 procent och verksamhetsbidraget till 64 procent i förhållande till budgeten.

Enligt prognosen ökar verksamhetsintäkterna till 517,8 milj. euro och verksamhetskostnaderna till -1 913,7 milj. euro. Verksamhetsintäkterna beräknas överskrida budgeten med cirka 42,8 milj. euro. Statsrådet har utfärdat ett utkast till förordning om compensation till kommunerna för de tilläggskostnader som orsakas av covid-19-epidemin och enligt förordningen får Vanda stad endast 13,5 miljoner euro i coronaersättningar, dvs. betydligt mindre än de uppskattade coronautgifterna (28,2 milj. euro). Vanda stad har gett ett utlåtande om utkastet till förordning 5.9.2022, där det krävs full ersättning för utgifterna. I delårsöversikten har nivån på coronaersättningarna fastställts på samma nivå som i utkastet till förordning. På Vanda flygplats har under januari–juni 2022 ordnats pandemimottagningsverksamhet, vars kostnader staten ersätter till fullt belopp med 2,7 milj. euro. I den allmänna förvaltningens prognos syns företagshälsovårdsbolagets försäljningsvinst på 14,3 miljoner euro. Verksamhetsintäkterna inom verksamhetsområdet för fostran och lärande uppskattas överstiga budgeten med cirka 3,5 milj. euro på grund av specialunderstödet för jämlikhet inom utbildningen och flera projektunderstöd. Verksamhetskostnaderna överskrider enligt budgetprognosen med cirka 61,0 milj. euro. Coronaepidemin har orsakat cirka 28,2 milj. euro i utgifter för social- och hälsovården. Utöver detta uppskattas social- och hälsovårdens egna utgifter överskridas med cirka 28,9 milj. euro. Kommunandelen av arbetsmarknadsstödet beräknas överstiga budgeten med 3 milj. euro, eftersom långtidsarbetslösheten fortfarande är på en hög nivå. Inom stadsmiljöns verksamhetsområde beräknas kostnaderna för gatuunderhåll och fastighetsskötsel överstiga budgeten med 5–6 milj. euro. Verksamhetsbidraget förutspås bli omkring 18,2 milj. euro sämre jämfört med budgeten.

Skatteinkomsterna förutspås överskrida budgeten med 39,0 milj. euro framför allt då samfundsskatteprognosen utvecklas i en positiv riktning. Utvecklingen av samfundsskatten år 2022 har varit mycket god och Skatteförvaltningen har höjt uppskattningarna av de förskottsskatter som ska debiteras för innevarande år. Statsandelsintäkterna beräknas överskrida budgeten med omkring 4,7 milj. euro.

Räntekostnaderna beräknas underskrida budgeten med cirka 0,3 milj. euro. Stadens låneportfölj har en mycket hög säkringsgrad, vilket innebär att de stigande marknadsräntorna syns med fördröjning i stadens räntekostnader.

I januari-augusti har av- och nedskrivningar verkställts för 71,0 milj. euro och för hela året beräknas de uppgå till sammanlagt cirka 111,5 milj. euro.

I den andra delårsöversikten för år 2022 prognostiseras ett årsbidrag på 114,3 milj. euro, vilket överskrider den beräknade budgeten med omkring 25,8 milj. euro. Resultatprognosen utmynnar enligt den prognos som sammanställts i slutet av augusti i ett överskott på cirka 2,8 milj. euro (i budgeten -23,0 milj. euro). Att resultatprognosen är bättre än budgeten beror på de särskilt positiva skatteinkomstprognoserna.

Investeringar

Inkomsterna i stadens, affärsverkens och fondernas investeringsdel uppgick i januari–augusti till 7,8 milj. euro, investeringsdelens utgifter till -71,5 milj. euro och investeringsdelens netto till -63,7 milj. euro.

Investeringsanslagen för byggande beräknas underskrida budgeten med cirka 11,7 milj. euro. Underskridningen beror på att flera projektstarter har skjutits upp, vilket bl.a. beror på brist på personalresurser och problem med materialtillgången. De offentliga anläggningstillgångarna beräknas överskrida budgeten med cirka 4 milj. euro på grund av de många trafikområdesprojekt som pågår.

Stadens, affärsverkens och fondernas totala investeringsutgifter förutspås år 2022 ligga på en nivå av 149,2 milj. euro och underskrida investeringsanslagen i budgeten med runt 7,8 milj. euro. Investeringsinkomsterna förutspås uppgå till 8,1 milj. euro och investeringsdelens netto förutspås uppgå till 141,1 milj. euro (budgeten -150,1 miljoner euro).

Finansiering

Nettoupplåningen för 2022 beräknas vara minst 21,7 milj. euro negativt, dvs. lånestocken minskar. Detta är 85 milj. euro mindre än i innevarande års budget (+63,3 milj. euro). Staden amorterar under innevarande år de långfristiga lånen i enlighet med amorteringsplanerna för cirka 71,7 milj. euro. Det slutliga beloppet av den nya upplåningen preciseras före utgången av året, då det för finansieringen har bildats mer ingående bild av hur budgeten för innevarande år har utfallit och av stadens likviditetssituation. Tills vidare har staden inte lyft något nytt långfristigt lån.

Likviditetsläget under innevarande år har tills vidare varit bättre än man räknat med bl.a. på grund av den goda utvecklingen av skatteinkomsterna. Den negativa räntemiljön förändrades kraftigt till den positiva sidan, då ECB höjde styrräntan i juli och september. Det strategiska målet för hanteringen av kassaflödet är alltså att trygga en tillräcklig likviditet på koncernnivå i alla situationer.

Stadsstyrelsen 10.10.2022 § 11

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) anteckna den andra delårsöversikten för år 2022 för kännedom och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att den andra delårsöversikten för år 2022 antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 14.11.2022 § 6

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att anteckna den andra delårsöversikten för år 2022 för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilagor:

- Bilaga 1: Vanda stads andra delårsöversikt 2022
- Bilaga 2: De största dotterbolagens delårsöversikter 2/2022

– Bilaga 3: Rapportering av de bindande målen 2/2022

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsanvisning

Närmare information:

Matti Ruusula, ekonomi- och strategidirektör, tfn 043 824 9254

Päivi Kandolin, budgetchef, tfn 040 626 7613

([fornamn.efternamn\(at\)vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn(at)vantaa.fi))